1
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 285 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ޢަމަލުކުރަން
ފެށި އިރު ޚިދުމަތުގައި ތިބި ފަނޑިޔާރުންގެ ތެރެއިން ޝަ ރުޠު ފުރިހަމަވާ ފަނޑިޔާރުންނާއި
ޝަރުތު ފުރިހަމަ ނުވާ ފަނޑިޔާރުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 149 ވަނަ މާއްދާގައިވާ
ގޮތުގެ މަތިން ދެނެގަތުމަށްޓަކައި 11 މެއި 2010 ދުވަހު، ކޮމިޝަނުން ފާސްކުރި
މިންގަނޑާއި އަދި އެ މިންގަނޑުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއަށް 27 ޖުލައި 2010 ދުވަހު، ގެނެވުނު
އި ޞް ލާޙާއެކު އެ މިންގަނޑު އެކުލަވާލުމުގައި ކޮމިޝަނުން އޭގެ މައްޗަށް ބިނާކުރި ޤާނޫނީ
މައިގަނޑު އަސާސުތައް ބަޔާންކުރާ ލިޔުން
-1 މި މި ން ގަނޑަކީ 11 މެއި 2010 ދު ވަ ހު، މި މިންގަނޑަކީ ކޮމިޝަނުގެ ބޮޑު
އަޣްލަބި އްޔަ ތަކުން ފާސް ވުމުގެ ކުރިން މި މިންގަނޑާއި މެ ދު ކޮ މިޝަނުގައި ހިމެނޭ ކޮމިޝަނުގެ 10
މެންބަރުން އެ މި ންގަ ނޑުގައިވާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބަހުޘްކޮށް ވާހަކަ ދަ އްކައި އެ މި ންގަނޑުގައިވާ
ކަންކަމުގެ މައްޗަށް އެއް ވެސް ޚިލާފެ އްނެތި ކޮމިޝަނުގެ ތަޅުމުގައި އެމިން ގަނޑުގެ މަ އްޗަށް ރުހު ން
ލިބިފައިވާ މިންގަނޑެކެވެ.
11 -2 މެއި 2010 ދުވަ ހު، ކޮމިޝަނުން މިމިންގަނޑު ފާސްކު ރި ދުވަ ހު،
މިމިންގަ ނޑު އޮތްގޮތަށް ފާސްކު ރު މަށް ކޮ މިޝަނުގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން އިޢްތިރާޟްކުރި
ކޮމިޝަނުގެ މަދު މެންބަރުންވެސް ހަމައެކަނި އިޢްތިރާޟް ކޮށްފައިވަނީ މިމިންގަ ނޑުގެ 4 ވަނަ
ނަންބަރ އޭރު އޮންނަ ގޮތަށް ފާސް ކުރުމާ މެދު ގަ އެވެ.
-3 ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުންގެ ތެ ރެއިން، މިމިންގަ ނޑުގެ 4 ވަނަ މާއްދާ ކު ރި ން
އޮތްގޮ ތަށް ފާސްކުރުމާމެދު އި އްތރާޟްކުރި މަ ދު މެން ބަރުންނާއެކު 2010/07/27 ދުވަހު،
ބޭއްވުނު ކޮމިޝަނުގެ ޖަ ލްސާއަ ށް ޙާޟިރުވި ކޮމިޝަނުގެ 9 މެންބަރުން، ހިމެނޭގޮތު ން
މިމިންގަ ނޑުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއަ ށް ގެނެވުނު އިސްލާޙާ އެކު މިމިން ގަނޑަކީ، ކޮމިޝަނުގެ 10
މެންބަރުގެ ތެ ރެއިން އެދުވަހު ޖަ ލްސާ އަށް ޙާޟިރުވި 9 މެންބަރުން، މިމިންގަނޑު ގައިވާ ހު ރިހާ
މާއްދާތަ ކެއް ގެ މައްޗަށް މިމިންގަނޑާމެ ދު ކުރިން ޚިޔާލު ތަފާތު ވި ދެ މެމްބަ ރުން ވެސް ހިމެނޭގޮތަ ށް
ރުހި ޤަބޫލު ވެފައިވާ މިންގަނޑެކެވެ.

2
-4 ޤާނޫނުއަ ސާ ސީ ގެ 285 ވަނަ މާ އްދާގެ (ށ) ގައި މި ޤާނޫނުއަ ސާސީ އަށް ޢަ މަލުކު ރަން
ފަށާ އިރުތިބި ފަނޑިޔާރު ންގެ ކިބައިގަ އި މި ޤާނޫނު އަސާސީ ގެ 149 ވަނަ މާ އްދާގަ އި ބަޔާ ންކޮށްފައިވާ
ޝަރު ޠުތަ އް ފުރި ހަމަވާކަން، ނުވަތަ ނޫންކަން މި ޤާނޫނުއަ ސާސީގެ 157 ވަނަ މާއްދާގަ އި
ބަޔާންކުރާ ޖުޑީޝަލް ސަ ރވިސް ކޮމިޝަނުން މި ޤާނޫނުއަ ސާސީ އަށް ޢަމަލު ކުރަން ފަށާތާ
ގިނަވެގެން ދެ އަހަ ރު ދުވަހު ގެ ތެރޭގަ އި ކަނޑައަޅަންވާނެކަމަށް ޞަރީޙަކޮށް ކަނޑަ އެ ޅި
ބަޔާންވެފައިވާ އިރު، ޤާނޫ ނުއަ ސާސީގެ 299 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގަ އި، ވެރިކަ ން ހިންގާ ފަރާތުންނާއި
ރަ އް ޔިތުންގެ މަޖިލީ ހުންނާއި އަދުލު އިންސާފު ޤާ އިމުކުރުމުގެ ބާރުންނާއި މުސް ތަ ޤި އް ލު
ކޮމިޝަންތަކުންނާއި މު ސްތަ ޤި އްލު މަޤާމުތަކުގައި ތިބި މީހުންނާއި ދަ އުލަތުގެ މު އަ އްސަސާ ތަކުންނާއި
ދަ އުލަތު ގެ މަޤާމުތަކާ ޙަވާލުވެ ތިބި މީހުންނާއި، އެން މެހަ އި ރަ އް ޔިތުން މިޤާނޫނުއަ ސާސީ އަ ށް
ޢަމަލުކުރަ ން ފެށުމާއެކު، މި ޤާނޫނުއަ ސާސީ ގައިވާ އެ ންމެ ހައި ކަންތައްތަކަ ށް ފުރި ހަ މަ ޔަށް
ކިޔަމަންވެ ޢަމަލުކުރާން ވާނެ ކަމަށާ އި، ޤާނޫނެއް ހެދިފައި ނެތުމަކީ މި ޤާނޫނުއަ ސާސީ ގަ އި
ބަޔާންކޮށްފަ އިވާ އަ ސާސީ ހަ އް ޤު ތަކާއި މިނިވަންކަމަށް ބުރު ލެއް އަރާފަދަ ޢަމަ ލެއް ޙު އްދަވާނޭ
ކަމެއްނޫންކަމަށް ކަނޑައެޅި ބަޔާންވެފައިވާއި ރު، ޤާނޫނުއަސާ ސީގެ އި ސްވެޙަވާލާ ދެ ވުނު 285
ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގަ އި: މިޤާނޫ ނުއަ ސާސީ އަށް ޢަ މަލުކުރަން ފަށާއި ރުތިބި ފަނޑިޔާރުން ގެ ކިބައިގައި،
މި ޤާނޫނު އަސާސީ ގެ 149 ވަނަ މާއްދާގަ އި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠު ތަ އް ފު ރިހަމަވާކަން ނުވަ ތަ
ނޫންކަން މިޤާނޫނު އަ ސާސީގެ 157 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޖުޑި ޝަލް ސަ ރވިސް ކޮމިޝަނުން
މިޤާނޫ ނުއަ ސާސީ އަށް ޢަމަލުކުރަ ން ފަށާތާ ގިނަވެގެން 2 އަ ހަރު ދު ވަހުގެ ތެރޭގަ އި
ކަނޑައަޅަންވާނެކަމަށް ބުނެފައިވާއިރު، މިކަން ކަނޑައަޅަންވާނީ ވަކި ޤާނޫނެއް ފާސްވެ ފައިއޮވެގެ ން
ކަމަށް މިމާއްދާގައި އެއްވެސް މިން ވަރަކަށް ބުނެ އެކަން ޝަރުޠުކޮށް ފައި ނޫންކަން ރަނގަޅަ ށް
އެގެ ންއޮތު މުން، ޤާނޫނުއަސާ ސީ ގެ 285 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިކޮމިޝަނުން
ޢަމަލުކު ރުމު ގެ ގޮތުން ޤާނޫނުއަސާ ސީގެ 149ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މިންވަ ރު ގެ
މައްޗަށްބަލަ އިގެން ޤާނޫނުއަ ސާސީ ގެ 285 ވަނަ މާއްދާއަށް ފު ރިހަ މަޔަށް ޢަމަ ލުކުރުމަކީ
ޤާނޫނު އަ ސާސީ ގެ ބުނެވުނު 299 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަ ށުން މިކޮމި ޝަނުގެ މައްޗަ ށް ޤާނޫ ނީ
ގޮތުން ލާ ޒިމުވެގެންވާ ކަމެއްކަން ސާފުކޮށް އެ ނގި ބަޔާންވެގެންވާކަން އެނގެއެވެ.

3
-5 ޤާނޫނުއަ ސާ ސީގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަ ތިން
ފަނޑިޔާރު ކަމުގެ މަޤާމަށް ޢައް ޔަންކުރަންވާނީ ފަ ނޑިޔާރުކަމުގެ މަޤާމަށް ބޭ ނުންވާ ފެންވަ ރަ ށް
ތަޢުލީމާއި ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވުމާއެކު ފަނޑިޔާ ރެއްގެ މަ ސްޢޫލި އް ޔަތާއި ވާޖިބު އުފުލޭފަދަ ޤާ ބި ލު
މީހުންކަމަށާ އި އަދި އެ ބައި މީހުންނަކީ އަޚްލާ ޤު ރަނގަޅުބަޔަކަށް ވާންވާނެކަމަށް ކަނޑައެ ޅި
ބަޔާންވެފައިވާ އިރު، މިމާއްދާގެ މި އަކުރުގަ އި ޤާނޫނެއްގެ ވާހަ ކަ ދައްކާފައި އޮ ތް އިރު، އެ އީ
ކޮންނަމެއްކިޔާ ކޮން ޤާނޫނެއްކަން އެމާއްދާގެ އެއަކުރު ގަ އި ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަ ން
އެނގެން އޮތުމުން އެޤާނޫނަކީ 4 ސެޕްޓެމް ބަރު 2008 ވީ ބުރާސްފަތިދު ވަ ހު، ރައީ ސު ލް
ޖުމްހޫ ރި އްޔާ ތަ ސްދީޤު ކުރެއް ވުމުން އެދުވަހުން ފެށިގެން ޢަމަލުކުރަން ފެ ށިފައިވާ ޤާނޫނުނަންބަރ
2008/10 (ޖުޑި ޝަލް ސަ ރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނު) ކަމުގައ މާނަކުރުމަށް ޤާނޫނީގޮ ތުން
އެއްވެސް ހުރަ އެއް އޮތްކަމެއްކަ މަ ށް ޤާނޫނީގޮ ތުން ނުބެލެވޭ ހިނ ދު އެޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ
މާއްދާއަކީ ޖުޑި ޝަލް ސަ ރވިސް ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫ ލި އްޔަ ތުތަކާ އި ބާރުތަ އް ބަޔާންކޮށް ފައިވާ
މާއްދާކަން އެމާއްދާއަށް ބެލުމުން ރަނގަޅަށް އެނގެން އޮންނަ އިރު އެމާއްދާގެ (ހ) ގައި އު އްތަ މަ
ފަނޑިޔާރާ އި ސްޕް ރީމްކޯޓްގެ ފަނޑިޔާރުން ފި ޔަ ވައި އެހެން ފަނޑިޔާރުން ޢަ އްޔަންކުރުމާއި މަޤާ މު ގެ
ކުރި އެރުން ދިނުމާ އި ބަދަލުކު ރުމާއި އުއް ތަމަ ފަ ނޑިޔާރާއި، ސްޕް ރީމްކޯޓްގެ ފަނޑިޔާ ރު ން
"
ޢަ އްޔަންކުރު މުގައި ރައީ ސުލް ޖުމްހޫ ރި އްޔާއަ ށް މަ ޝްވަރާދިނުން މިގޮތަ ށް ކަނޑައެ ޅި ބަޔާންވެފަ އިވާ
"
ވުމުންނާއި، އަދި ހަމަ އެމާ އްދާގެ (ނ)ގެ ފެށު މުގައި ތިރީ ގައި ބަޔާންކޮ ށްފައިވާ ކަން ތައްތަކާ ބެހޭ
" 1 "
ޤަވާއިދުތަ އް ހެދުން މިގޮތަށް ބަޔާންކުރުމަށް ފަހު އެއަކުރު ވަނަ ނަންބަރުގައި ފަ ނޑިޔާރު ން
ހޯ ދުމާއި ޢަ އްޔަންކުރުމާ އި ގުޅޭ އެ ންމެހައި ކަންކަން" އަ ދި ހަ މައެމާ އްދާގެ (ނ) ގެ 3 ވަ ނަ
ނަންބަރުގަ އި "ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫ ލި އްޔަ ތުތަކާއި ވަޖިބު ތަ އް ރަނގަޅަށް އަދާކުރު މަށް ޓަ ކަ އި
ހަ މައް ޖައް ސަންޖެހޭ ކަ ންކަން" މިގޮ ތަށް ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ވުމުން ޤާނޫނުއަ ސާސީ ގެ 149 ވަނަ
މާއްދާގައި ބުނާ ޤާނޫނަކީ ޖުޑި ޝަލް ސަ ރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނު ކަމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ބެލެވޭނެ
ތަނަވަސް ޖާގަ އޮތްކަން އެނގެއެވެ.
-6 ޤާނޫނުއަ ސާސީ ގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގަ އި ބުނާ ޤާނޫނަކީ،
އިސް ވެއިޝާރާތްކުރެވުނު ޤާނޫނު ނަންބަރ 2008/10 (ޖުޑި ޝަލް ސަރވި ސް ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނު)

4
"
ނޫން ކަމަށާއި އަ ދި އެމާއްދާގެ އެއަކުރު ގައި ބުނާ ޤާނޫނަކީ އެމާ އްދާގެ (ރ) ގަ އި ބުނާ
"
ދިވެ ހިރާއްޖޭ ގެ ފަނޑިޔާ ރުންނާބެހޭ ޤާނޫނުކަމަށް ޖަ ދަލުކުރުމު ގެ ގޮތުން ބަޔަކު ބުނާނަމަ، އެބުނުމަކީ
ޤާނޫނީ އަ ސްލެއް އެމައް ޗަށްނެތް ބުނުމެއްކަން އެ ނގެނީ:
(ހ) ޤާނޫނުއަ ސާސީ ގެ 149 ވަނަ މާއްދާ (ހ) ގައި " ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަ ތި ން
ފަނޑިޔާރު ކަމުގެ މަޤާ މަށް ޢަ އްޔަ ން ކުރަންވާނީ ފަނޑިޔާރުކަމުގެ މަޤާ މަށް ބޭނުންވާ ފެންވަ ރަ ށް
ތަޢުލީމާއި ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވުމާއެކު ފަނޑިޔާ ރެއްގެ ވާޖިބާ އި މަ ސްއޫ ލި އްޔަތު އު ފުލޭފަދަ ޤާ ބިލް
މީހުންކަމަށާ އި އަދި އެ ބައިމީހުންނަކީ އަޚްލާ ޤު ރަނގަޅު ބަ އެއްކަމަށް ވާންވާނެކަމަށް ކަ ނޑަ އެޅި
"
ބަޔާންވެފައިވާ އިރު، އެމާއްދާގެ (ށ)ގެ ފެށުމު ގައިވާ އިބާރާތަކީ، މިމާއްދާގެ (ހ) ގަ އި
ބަޔާންކޮށްފަ އިވާ ޝަ ރު ޠުތަކުގެ އިތުރުން ފަނޑިޔާރުންގެ ކިބައިގައި އަންނަނިވި ޝަރުތު ތައް
ފުރިހަމަވާންވާނެއެ ވެ." މިފަދައިން ބަޔާންކޮށް ފައި ވުމުން، ޤާނޫނުއަ ސާ ސީ ގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) ގައި ފަނޑިޔާރުންނާ ބެހޭގޮތުން ބަޔާންކޮށް ފައިވާ ކަންތައްތަކަކީ، ފަނޑިޔާރު ންގެ ކިބައިގައި
ހު ރުމަށް ޤާނޫނު އަސާސީގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގަ އި ކަނޑައަޅަ އި ބަޔާންކޮ ށްފައިވާ އާ ން މު
ޝަރު ޠުތަކެ އްކަމާއި، އެ ހެންކަމުން އެމާއްދާގެ އެ އަކުރުގެ (ހ) ގައި ބުނާ ޤާނޫނަކީ އެމާއްދާގެ (ރ)
ގައި ބުނެފަ އިވާ "ފަ ނޑިޔާރުންނާއި ބެހޭ ޤާނޫނު" ކަމަށް ޖަދަ ލުގެ ގޮތުން ބުނެވުނު ކަމުގައި ވިޔަ ސް
އެފަ ދަ ޤާނޫނެއް ވުޖޫދު ގައި ނެތް ނަމަވެސް އެމާ އްދާގެ (ހ) ގަ އި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާއް މު ޝަރުޠުތަ އް
285 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފަނޑިޔާރުންގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވެ ފަ އި ހު ރިތޯ ނުވަތަ ނެތްތޯ
ބެލެވިދާނެކަމާ އި، އަދި އެކަން ބޮޑަށް ކަށަވަރުވެގެންދާކަން އެމާ އްދާގެ (ށ) ގައާއި (ނ) ގައި މު ޅި
ޖުޑީޝަރީގަ އި ހިމެނޭ ހު ރިހާ މަ ރުޙަލާގެ ކޯޓްތަކުގެ ފަ ނޑިޔާރު ންގެ ކިބައިގައި ހުންނަށް ޖެހޭ
ޝަރު ޠުތަ އް ޝައްކަކަށް ވަހުމަ ކަށް ޖާގަނެ ތް މިންވަރަކަށް ކަނޑަ އަޅައި ބަޔާންކޮށް ފައި އޮ ތް
އޮ ތުމުން އެނގޭކަން ފާހަގަކުރެވެ އެވެ.
(ށ) ޤާނޫނު އަސާ ސީއަށް ޢަމަލު ކު ރަން ފެށިފަހުން ޤާނޫނު އަސާސީގެ ދަށުން އިން ތިޤާލީ
މަރުހަލާގަ އި އުފެދުނު ސްޕްރީމް ކޯޓްގެ ފަ ނޑިޔާރުން ޢަ އްޔަން ކުރުމު ގައި ވެސް އޭރު އުފެދިފަ އިއޮ ތް
ޖުޑީޝަލް ސަ ރވިސް ކޮމިޝަނުން ބަލާފައިވަނީ ޤާނޫނު އަ ސާސީ ގެ 149 ވަނަ މާއްދާ ގައި
ބަޔާންކުރެވި ފައިވާ ޝަ ރުޠު ތަކަކަ ށް ކަމަށްވެފަ އި އޭގެ މައްޗަށް ކޮމިޝަނުން ބުރަވެ، އޭރު ގެ

5
ރައީސު ލް ޖުމްހޫ ރި އްޔާއަ ށް ކޮމިޝަނު ން ފޮނުވި، ސްޕް ރީ މް ކޯޓްގެ ފަނޑިޔާރުކަމުގެ މަޤާމަ ށް
ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާ ކަމަށް ބަލާފައިވާ މީހުންގެ އެ ލިސް ޓް ރައީ ސުލް ޖުމްހޫރި އްޔާ، ރަ އް ޔިތު ން ގެ
މަޖިލީހަ ށް ފޮނުއްވުމުން، ރަ އް ޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އެލިސް ޓް ފާސްކޮށްފައި ވަ ނީ "ފަ ނޑިޔާރުންނާބެހޭ
"
ޤާނޫނެއް ވުޖޫދުވެ ފަ އި ނެތީސް ކަން އެ ނގެ ން އޮ ތުމުން ދިވެ ހިރާއްޖޭ ގެ އެންމެ ހަ އި ރަ އްޔިތު ން
ތަމްޞީލުކުރާ ރަ އްޔިތު ންގެ މަ ޖިލީ ހުން، ރާއްޖޭ ގެ ކޯޓްތަކަ ށް ފަ ނޑިޔާރުން ޢަ އްޔަ ން ކުރުމު ގަ އި
"ފަނޑިޔާ ރުންނާއި ބެހޭ ޤާނޫނު" އެއްވުޖޫދު ވެ ނެތި ސްޕްރީމް ކޯ ޓްގެ ފަނޑިޔާރުން ޢަ އް ޔަ ން
ކުރެވޭނެ ތަނެއް ނެތް ކަމަށްބުނެ އެއްވެ ސް އި ޢްތިރާޒެއް ކޮށްފައިނުވާކަން އެނގެން އޮ ތުމު ން
"ފަނޑިޔާ ރުންނާއި ބެހޭ ޤާނޫނު" އެއް ނެތްނަމަވެސް ޤާނޫނުއަ ސާސީ ގެ 149 ވަނަ މާއްދާގަ އި
ބަޔާން ކު ރެވިފައިވާ ޝަރުތަކަށް ބަ ލައިގެން ރާ އްޖޭގެ ކޯޓްތަ ކަށް ފަ ނޑިޔާރުން ޢަ އްޔަން ކު ރު މަ ށް
ދިވެ ހިރާއްޖޭ ގެ އެންމެ ހަ އި ރަ އްޔިތު ންގެ ޟިމްނީ އެޕްރޫ ވަ ލް އެކަމަށް ލިބިފައިވާކަން އެއް ވެ ސް
އޮޅު މެއް ނެ ތްގޮތުގައި އެނގި ބަޔާންވެފައިވާކަން އެނގެއެވެ.
-7 ޤާނޫނު އަ ސާ ސީގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ފަނޑިޔާރުންގެ ކިބައި ގަ އި ރަނގަ ޅު
އަޚުލާޤު ހު ރުން ޝަރު ޠު ކޮށްފައިވާއިރު އެކަން ބަލާނެ ވަކި މިންގަޑެ އް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާއިރު،
ޤާނޫނު އަ ސާސީ ގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގައި އެމީހަކު ކު ށެ އްކޮށްފިކަން، އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއް ގެ
ޝައްކެއްނެ ތި، ޝަރީ ޢަ ތުގައި ސާބި ތު ނުކުރެވޭނަމަ އެމީހަކީ ކުށެއް ނެތް މީހަކު ކަމު ގަ އި ބެލުމު ގެ
ޙަ އްޤު ލިބި ގެންވާކަމަށް ކަނޑައެޅިބަޔާންވެފައި ވުމުން، ޤާނޫނުއަ ސާސީ އަށް ޢަ މަލު ކުރަންފެށި އި ރު
ތިބި ފަނޑިޔާރުންގެ ތެ ރެ އިން ޤާނޫނުއަ ސާސީގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރު ގަ އި
ބުނާފަދަ ކުށެއް ޝަރީ ޢަތަށް ސާބި ތުވެފައިވާ ފަނޑިޔާރެ އް ނެތްނަމަ، ޤާނޫނުއަސާ ސީ އަށް ޢަ މަ ލު
ކުރަން ފެ ށުނު އިރު ތިބި ފަ ނޑިޔާރުންގެ ތެ ރެއިން ޤާނޫނު އަސާސީ ގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
ގައި ބުނާ އަޚުލާޤު ރަނގަޅު ވުމުގެ ޝަރު ޠު ފަނޑިޔާ ރުންގެ ކިބައި ގައި ހަމަވޭތޯ ބެލުމު ގައި
ޤާނޫނު އަ ސާސީ ގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) އަ ށް ރިޢާ ޔަތް ކުރުމަކީ، އެފަ ނޑިޔާރުންގެވެ ސް އަ ސާ ސީ
ޙައް ޤެއްކަމާ އި އެހެނީ ޤާނޫނު އަ ސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާ ހިމެ ނިފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާ ސީ ގަ އި
ކަނޑައެޅި ބަޔާންވެފައިވާ އަ ސާސީ ޙަ އް ޤުތަކުގެ ބާބުގައި ކަމާއި މިކަން ކަން މިބުނެވިދިޔަ މަ ގު ން
އެނގެން އޮންނައި ރު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 68 ވަނަ މާއްދާގައި ކޯޓްތަކުންނާއި ޓް ރައިބި އުނަލް ތަ ކު ން
މިބާބުގައި ބަޔާންކޮ ށްފައިވާ ޙަ އްޤުތަކާ އި މިނިވަންކަން މާނަކުރުމުގަ އްޔާއި ލިބިދިނުމުގައި އިން ސާ ނީ

6
ޝަރަފާއި، ހަ މަހަ މަ ކަމާއި މިނިވަންކަމަށް ބިނާކޮށް އު ފެދި ފަ އިވާ، ހުޅުވި ގެންވާ ދި މިޤްރާ ތީ
މުޖް ތަމަޢުތަ ކުން ޤަބޫލުކުރާ އުޞޫލު ތަކަށް ރިޢާ ޔަތްކޮށް އެ އުޞޫލުތަ އް ނަގަހައްޓަ ން ވާނެކަ މަށާއި،
އަދި ދި ވެ ހިރާއްޖެ ބަ އިވެރިވެފައިވާ ބައިނަލް އަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނެކަމަ ށް
ކަނޑައެޅި ބަޔާންވެފައި ވުމުން، ޖުޑީޝަލް ސަ ރވިސް ކޮމިޝަނަކީ، ފަނޑިޔާރުންނާބެހޭ ކަންކަ ން
ބެލެހެ އްޓުމަ ށްޓަކައި ޤާނޫނުއަ ސާސީ ގެ ދަށުން އު ފައްދާފައިވާ ވަރަށް މު ހި އް މު މު އައް ސަ ސާ އެއް ކަމަ ށް
ވުމުން، ޤާނޫނުއަ ސާސީ ގެ 285 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފަނޑިޔާރުންގެ ޝަރުޠު ހަ މަވޭތޯ ނުވަތަ
ނޫންތޯ ބެލުމުގައި ވެސް މި ކަމާގުޅޭ ބައިނަލް އަ ޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކަށް ބެ ލުންއެއީ މި ކޮމިޝަނު ގެ
މައްޗަށް މާއަޢުލާކަން ބޮޑުވެގެންވާ ކަމެއްކަ ން ޤާނޫނު އަ ސާސީގެ 68 ވަނަ މާއްދާ އަ ށް
ރިޢާޔަތްކު ރު މުން ސާފުކޮ ށް އެ ނގެ ން އޮންނައި ރު، ރާއްޖޭގެ ބައި ވެރިވެފައިވާ " އިންޓަނޭޝަނަލް
ކޮންވެނެންޓް އޮން ސި ވިލް އޮން ޕޮ ލިޓިކަލް ރައި ޓްސް (ICCRP(ގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ ދެ ވަ ނަ
ނަންބަރުގައި:
"Everyone charged with a criminal offence shall have the right to
be presumed innocent until proved guilty according to law”
މިފަ ދައިން ބަޔާންވެ ފައިވު މުން ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތު ހުމަތު އެމީހެ އްގެ މައްޗަށް އޮތް ކޮންމެ މީހަ ކު މެ،
އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ޤާނޫނީގޮތުން ކުށެއް ޘާބިތުވެއް ޖައު މަށްދާންދެން ބަރީ އަ މީހެއް ކަމު ގައި ބެލު މު ގެ
ޙައް ޤު އޭނާ އަށް ލިބިގެންވާ މީ ހެއްކަން އެނގެން އޮންނާތީއާ އި، އަ ދި ހަމަ އެހެންމެ،
Declaration of Human Rights” Universalގެ” 11 ވަނަ މާއްދާގަ އި:
“Everyone charged with a penal offence has the right to be
presumed innocent until proved guilty according to law in a public
trial at which he has all the guarantees necessary for his defence”
މިގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވުމުން އެމީހަކު ދިފާޢު ވުމަށްޓަ ކައި ލާޒިމުވާ ގެ ރެންޓީތައް ކަށަވަރުކޮ ށްދޭ،
ހުޅުވާލެވިފަ އިވާ ޝަރީ ޢަތަކުން، ޤާނޫނީގޮތުން އެމީހަކު ކު ށްވެރިވާކަން ޘާބިތު ވެއްޖަ އުމަށްދާންދެ ން
ކުށެއްގެ ތު ހުމަތު ކުރެވިފައިވާ ކޮ ން މެ މީހަކީ ކުށެއްނެތް ބަރީއަ މީ ހެއްކަން އެނގެން އޮ ތު މު ން

7
ޤާނޫނޫ އަ ސާސި ގެ ބާރު އެ ބައެއް ގެ މައްޗަށް ހިނގާ ހު ރިހާ މީ ހުންނަށް އެ ޤާނޫ ނު އަސާ ސީ
ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ހު ރިހާ ޙަ އްޤުތަކެ އް ޤާނޫ ނުއަ ސާސީ އަށް ޢަ މަލުކުރަން ފެ ށުނުއިރު ޚިދުމަތުގައި ތި ބި
ހު ރިހާ ފަ ނޑިޔާރުންނަށްވެސް ލިބިގެންވާކަން އެ ނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، އެފަނޑިޔާރު ންގެ ތެރެ އި ން
ޤާނޫނު އަ ސާ ސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގައި ބުނާގޮތު ގެ މަ ތިން ޝަރީޢަތުން އެމީ ހެއް ގެ
މައްޗަށް ކުށެއް ސާބި ތުވެފައި ނުވާ ކޮންމެ ފަނޑިޔާރަކީ ކު ށެއް ނެ ތް ބަރީއަ މީހެއް ކަމުގަ އި
ބެލުމުގެ ޙަ އްޤު އެ ފަ ނޑިޔާރަކަ ށް ލިބިގެންވާކަމަށް މިބަޔާންކުރެވި ދި ޔަ ޤާނޫނީ އަސާސުތަކަ ށް
ބެލުމުން ރަނގަޅަށް އެނގެއެވެ.
-8 ޤާނޫނުއަ ސާ ސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) އިންނާ އި އިސްވެ މި ޙަވާލާދެވު ނު
(ICCRP(ގެ މުޢާހަދާގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުންނާއި "ޔުނިވަރސަ ލް
ޑެކްލަރޭޝަން އޮފް ހި އުމަން ރައި ޓްސް" ގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުން އެމީ ހަ ކު
ކުށެއްކޮށްފިކަން އެކަށީ ގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކެއްނެތި ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތު ނުކުރެވޭނަ މަ
އެމީހަކީ ކު ށެއް ނެ ތް މީ ހަކު ކަމުގަ އި ބެލުމުގެ ޙަ އްޤު ކަށަ ވަރު ވެފައިވުމާއެ ކުވެސް 11 މެއި 2010
ގައި ކޮމިޝަނުން ފާސްކޮށްފައިވާ މިންގަނޑުގެ 4 ވަނަ މާއްދާ އަށް 27 ޖުލައި 2010 ގަ އި
ގެނެވުނު އިޞްލާޙާއެކު އެމާ އްދާގެ ޢިބާރާތުގައި ބުނަނީ: "ޤާނޫނު އަސާ ސީގެ 149 ވަނަ މާއްދާ ގެ
(ށ) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ކުށެއްކުރިކަން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވެފަ އިވާނަމަ، އަޚްލާޤީގޮ ތު ން
އެމީހަކު ޝަރު ޠު ފު ރި ހަމަ ނުވާކަ މަށް ބެލުމާ އި މިނޫން ޖިނާއީކުށެ އް ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވެފަ އިވާ
ފަނޑިޔާރު ންގެ މައް ސަ ލަތަކާއި، ޤާ ނޫނީގޮތުން ބާރުލިބިގެން އުފައްދާފައިވާ މުއަ އް ސަސާ އަކުން ޖިނާ އީ
ތުހު މަތަކާ ގުޅިގެން ފަނޑިޔާރެއް ގެ މައްޗަށް ފި ޔަވަޅެ އް އަޅާފައިވާ މައް ސަ ލައެ އްވާނަމަ،
"
އެމަ އް ސަލަ އަކަށް ކޮމިޝަނުން ރިޢާޔަތްކޮށް އެމީ ހަކާމެދު ކޮމިޝަނުން ގޮ ތެއް ނިންމުން މިފަ ދައި ން
ކަމަށްވާއި ރު މި މާއްދާއަށް ގެނެ ވުނު މި އިޞްލާޙާއެ ކު މުޅި މި މިންގަނޑަކީ، އެމައްޗަ ށް
ކޮމިޝަނުގެ 10 މެމްބަ ރުންގެ ތެ ރެ އިން 27 ޖުލައި 2010 ގައި ބޭއްވުނު ކޮމިޝަނުގެ ޖަ ލްސާ އަ ށް
ޙާޟިރުވި 9 މެމްބަރު ން އެ މައްޗަ ށް އެއްބަސް ވެފައިވާ މި ންގަނޑެކެވެ. އެކަން އެ ދުވަހުގެ އެ
ޖަ ލްސާގެ ޔައު މި އްޔާއި ންނާއި އެދު ވަހުގެ އެ ޖަ ލްސާ ހިނގައި ދި ޔަގޮތު ގެ ރިކޯޑްތަ ކުން އެނގެން
އެބައޮ ތެވެ. އަދި 27 ޖު ލައި 2010 ގަ އި ބޭއްވުނު ކޮމިޝަނުގެ ޖަލް ސާ އަ ށް ޙާޟިރުވެ
މިމިންގަ ނޑު މިހާރު އޮތްގޮތާމެދު ރުހި ޤަބޫ ލުވެ ވޯޓްދިން މެމްބަރު ންގެ ތެރޭގަ އި ޖުޑީ ޝަ ލް

8
ސަ ރވިސް ކޮމިޝަނަށް ރައީސު ލްޖު މްހޫ ރި އްޔާގެ ފަރާތުން ޢަ އްޔަންކޮށް ފައިވާ މެމްބަރު އަލްފާޟިލާ
ޢާއިޝަތު ވެލެޒިނީ އާއި މި ކޮމިޝަނަށް ޢާއްމުންގެ ތެ ރެއިން ރަ އްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން
ކަނޑައަޅާފަ އިވާ މެމްބަރު އަޢްޝައިޚް ޝުޢައިބު ޢަބް ދުއްރަ ޙްމާނު ވެސް ހިމެނި ވަޑަ އި ގެންފައިވާކަ ން
ފާހަގަކުރަމެ ވެ. އެހެންކަ މުން މި މި ންގަނޑުގައި ހިމެނޭ އަޚްލާޤީ ބައި ބެ ލުމަށް ކަ ނޑައެޅިފަ އިވާ
އުސޫލުތަކަކީ ފަ ނޑިޔާ ރުންގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑު ބެލުމަށް މި މނަގަނޑުގައި ކުރި ން ބެލެވިފަ އިވާ
މިންވަރަށް ވުރެ އިތުރަ ށް އެކަންކަން ބެލުމުގެ ޖާގަ ތަނަވެސް ވަ އިވާ މުޅި ކޮމިޝަންގެ 9 މެމްބަރު ން
އެ މައްޗަށް އި އް ތިފާޤުވެ ފައިވާ، ޤާނޫނު އަސާސީގެ ރޫޙާއި އެއްގޮތަށް ކަނޑައެޅި ފަ އިވާ
އުސޫލުތަ ކެ އްކަން ފާހަގަކުރަ މެވެ.
-9 ޤާނޫނު އަސާސީ ގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ފަ ނޑިޔާރެއްގެ ކިބައި ގައި ހު ރު ން
ލާޒިމުކޮށް ފަ އިވާ ޝަ ރުޠުތަކުގެ ތެރޭ ގަ އި ފަ ނޑިޔާރުކަމުގެ މަޤާ މަށް ބޭނުންވާ ފެން ވަރަ ށް ތަޢުލީ މު
ލިބިފައިވު ން ޝަރުޠުކޮށްފައި ވީ ނަމަވެސް އެމާއްދާގައި ފަނޑިޔާރު ކަ މުގެ މަޤާމަ ށް ޢަ އްޔަންކުރާ
މީ ހެއްގެ ކިބައި ގައި ތަޢުލީމީގޮތުން ވަކި ފެންވަރެ އްގެ ފާހެއް ލިބިފައިވާންވާނެކަ މަށް ބަޔާންކޮށް ފަ އި
ނުވުމުން 27 ޖު ލައި 2010 ދު ވަ ހު، ކޮމިޝަނުގެ ޖަ ލްސާ އަށް ޙާޟިރުވި 9 މެމް ބަރުންގެ ތެ ރޭ ގަ އި
ޖުޑީ ޝަލް ސަ ރވިސް ކޮމިޝަނަށް ރައީ ސުލް ޖުމްހޫ ރިއްޔާ ގެ ފަރާތުން ޢަ އްޔަންކޮށްފައިވާ މެ މް ބަ ރު
އަލްފާޟިލާ ޢާއިޝަތު ވެލެޒި ނީ އާ އި މި ކޮމިޝަ ނަށް ޢާއްމުން ގެ ތެ ރެއިން ރަ އް ޔިތުންގެ މަޖިލީހު ން
ކަނޑައަޅާފަ އިވާ މެމްބަރު އަޢްޝައި ޚް ޝުޢައިބު ޢަބް ދުއްރަ ޙްމާނުވެސް ހި މެނިފައިވާއި ރު އެދުވަހު،
ޤާނޫނު އަ ސާ ސީގެ 285 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ޤާނޫނު އަ ސާ ސީއަ ށް ޢަމަލުކުރަ ން ފެށި އި ރު
ތިބި ފަނޑިޔާރުން އަ ލުން ޢަ އްޔަންކު ރުމަށް ކޮ މިޝަނުން 11 މެއި 2010 ގައި އަ ޣްލަބި އްޔަ ތު ން
ފާސްކޮށްފަ އިވާ މިންގަނޑުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއަށް 27 ޖުލައި 2010 ދުވަ ހު، ގެނެވު ނު
އިޞްލާޙާ އެ ކު 27 ޖުލަ އި 2010 ދުވަހުން ފެށިގެން އެމިންގަނޑަކީ، 27 ޖުލައި 2010 ދުވަ ހު
ކޮމިޝަނުގެ ޖަލް ސާއަ ށް ޙާޟިރު ވި ކޮމިޝަނުގެ 9 މެ މްބަރުން އެމައްޗަށް އެ އްބަސްވެ ރު ހި
ޤަބޫލުވެ ފައިވާ މިންގަޑަކަ ށްވުމުން، އެ މިންގަނޑުގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ތަޢުލީމު ލިބިފައިވާކަ މަ ށް
ބަލާނެ މިންގަނަ ޑުތަކުގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންކަމަކީވެސް ކޮމިޝަނުގެ 10 މެމްބަރުން ގެ
ތެ ރެއިން އެދުވަހު ގެ ޖަލް ސާއަށް ޙާޟިރުވި 9 މެމްބަރު ން އެމައްޗަ ށް އެއްބަސް ވެފައިވާ، އަ ދި
އެއާ މެދު އެ 9 މެމްބަރު ންގެ ތެ ރެއި ން އެއްވެ ސް މެމްބަރަކަށް ޖަ ދަލުކުރެވޭ ނެ ކަންކަމެއް ނޫންކަން

9
ރަނގަޅަށް އެނގެއެވެ. އަ ދި ޚާއްސަކޮށް މި މިންގަނޑުގަ އި ތަޢްލީމީގޮތުން ފު ރި ހަމަވާންޖެހޭނެ
ކަންކަމަކީ ކޮމިޝަނަށް ރައީސު ލްޖު މްހޫ ރި އްޔާގެ ފަރާތުން ޢަ އްޔަންކޮށް ފައިވާ މެމްބަރު އަލްފާޟިލާ
ޢާއިޝަތު ވެލެޒިނީ ހު ށަ ހަޅާފައިވާ ކަ ންތައްތަކެއްކަންވެސް ފާހަ ގަކުރަމެވެ. މި މިންގަ ނޑުގެ 1 ވަ ނަ
ނަންބަރުގަ އި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަޢުލީމު ލިބިފައިވާކަމަށް ބަލާނެ މިންގަޑާމެދު ބަ އެ އް ފަރާތްތަ ކުން
އިޢު ތިރާޒުކޮ ށް ވާހަކަ ދެއްކި ކަ މަ ށްވި ޔަސް މިމިންގަނޑު ގެ 2 ވަނަ ނަންބަ ރުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވަ
އެއްވެސް މިންގަނޑަކީ ޤާނޫނު އަ ސާސީގެ 149 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފު މި ންގަނޑެއްކަމަށް
އެއްވެސް ހަމައަކުން ބެލެވޭނެ ޖާގަ އެއް އޮތް މިންގަނޑެއް ކަމުގަ އި ނުބެލެވޭހިނދު ރާއްޖެތެ ރޭ ގެ
ކޯޓުތަކުގައި ތިބި ފަނޑިޔާރުންގެ ތެ ރެއިން ގިނައީ، ޑި ގް ރީ، ނުވަތަ ޑި ޕްލޮމާ ޙާޞިލުކޮށްފަ އިވާ
ފަނޑިޔާރު ންކަމަށް ނުވާތީ، ޤާނޫނު އަސާސީގެ 285 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށު ން ފަނޑިޔާ ރުން ދާއިމީ
ކުރާއި ރު، ތަޢުލީމުގެ ބައިން ޝަރު ޠު ފު ރި ހަމަވާކަމަށް ބަލާނީ ޑި ގްރީ ނުވަ ތަ ޑި ޕްލޮމާ
ޙާޞިލުކޮށްފައިވާ ފަނޑިޔާރުންކަމަ ށް ކޮމިޝަނުން ކުއް ލިއަ ކަ ށް ނިންމައިފިނަމަ، ރާއް ޖެތެރޭ ގެ ހުރިހާ
ކޯޓްތަކެއްހެ ން ހު އްޓި، އެކޯޓްތަކުން ރަ އް ޔިތުންނަށް ދޭ ންޖެހޭ ޢަ ދުލުއި ންސާފުގެ ޚި ދުމަތް މު ޅި ން
ހު އްޓިދާނެ ކަމުގެ ބިރު އެބައޮތް ކަން ފާހަގަކުރަމެވެ. މިހެން މިކަން ދިމާވެއް ޖެނަމަ ޤާނޫ ނު
އަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާ ގެ (ހ) ގައި ބުނާ ޢަދުލު އިންސާފު ލިބުމުގެ އަ ސާސީ ޙަ އްޤު ން
ރާއްޖޭގެ އާބާދީގެ ބޮޑު ބަ އެއް މަ ޙްރޫމް ވެގެން ދާނެކަން ކަށަވަރެވެ.
-10 ޤާނޫނު އަ ސާ ސީގެ 148 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ފަ ނޑިޔާރުންނަކީ ކަ ނޑައެޅޭ ވަ ކި
މުއްދަތަކަ ށް ޢަ އްޔަންކުރެވޭ ބަ އެއްނޫންކަމަށާ އި، ނަމަވެ ސް ފަ ނޑިޔާރެއް ގެ އު މުރުން 70
އަ ހަރުވުމުން އެމީހަކު މަޤާމުން މުސްކުޅި ކުރެވޭނެ ކަމަށް ބަޔާން ކުރުމަށް ފަހު، އެމާއްދާގެ (ރ) ގަ އި
މިމާއްދާގެ (ނ) އެހެ ން އޮ ތުމަކުން ޤާނޫނު އަސާ ސީއަށް ޢަމަލު ކު ރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށި ގެ ން
ފަނަރަ އަ ހަރުވާންދެން ފަސް އަހަ ރަ ށްވުރެ ދިގުނޫން މު އްދަ ތެއް ކަނޑަ އަޅަ އި ފަނޑިޔާރަކު ޢަ އް ޔަ ން
ކު ރުމަކަށް ހުރަ ހެއްނާޅާކަމަ ށް ކަނޑައެޅި ބަޔާންވެފައިވުމުން މި މާއްދާގެ މި ދެ އަކު ރު ތަރުތީބުވެގެ ން
އައިސް ފައިވާ ގޮތުގެ މަ އްޗަށް ވިސްނާ ބެލުމުން މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ޤާނޫނުއަ ސާ ސީ އަ ށް
ޢަމަލުކުރަ ން ފަށާތާރީ ޚުން ފެށިގެން 15 އަ ހަރުވާންދެން 5 އަ ހަރަށް ވުރެ ދިގުނޫ ން މު އްދަތަކަ ށް
ފަނޑިޔާރަ ކު ޢަ އްޔަންކުރާނަމަ ޢަ އްޔަން ކުރަންޖެހޭނީ އެ ނޫން އެހެން އެ އްވެސް ގޮތެއްނެތި ގެ ން
ކޮންމެހެން އެކަން ނުކޮށް ފަ ރުޖެހޭނެ އެހެ ން ގޮތެ އް ނެތް، ޟަރޫ ރީ ޙާލަތެ އް މެ ދުވެރިވެގެންކަން

10
މިމާއްދާގެ މި ދެއަކު ރު އެ ތުރިގެން އައިސް ފަ އިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް ބެ ލުމުން އެނގެން އޮ ތު މު ގެ
އި ތުރުން، މިމާއްދާއަކީ، ޤާނޫނު އަ ސާސީގެ 285 ވަނަ މާ އްދާއާ އެއް ވެސް ގުޅު މެ އް ނެތްގޮތު ގަ އި
އައިސް ފައިވާ މާ އްދާއަކަ ށް ވުމުންނާއި އަދި 285 ވަނަ މާއްދާގެ އެއްވެސް ތަނެއްގައި 148 ވަނަ
މާއްދާއަށް ޙަވާލާދީ ފައި ނުވާކަން ކަނޑައެޅިގެން އެނގެން އޮން ނައިރު ޤާ ނޫނުއަ ސާސީ ގެ 285 ވަނަ
މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބުނެފައިވަނީ "މިމާއްދާގެ (ށ) ގައި ވާގޮތުގެ މަތިން ބަލާ ބެލުމު ގަ އި
ފަނޑިޔާ ރެ އްގެ މަޤާމު ގައި ހުރި މީހެ އް ގެ ކިބަ އިގައި މިޤާނޫ ނުއަސާ ސީ ގެ 149 ވަނަ މާއްދާގަ އި
ބަޔާންކޮށްފަ އިވާ ޝަ ރު ޠުތައް ފުރި ހަމަވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި ފިނަމަ، އެމީހަކު މިޤާނޫނުއަ ސާ ސީ ގެ
ދަށުން ފަނޑިޔާ ރު ކަ މަށް ޢައްޔަންކުރަންވާނެ އެވެ." މިފަދައި ން ކަމަށްވު މުން 285 ވަނަ
މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަ ތިން، ޤާނޫނުއަ ސާ ސިއަ ށް ޢަމަލުކު ރަން ފެށުނު އިރު ތިބި ފަނޑިޔާރު ންގެ
ކިބައިގައި ޤާނޫނު އަ ސާސީގެ 149 ވަނަ މާ އްދާގަ އި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠު ތައް ފުރި ހަ މަވޭތޯ
ނުވަތަ ނުވޭތޯ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 157 ވަނަ މާއްދާގެ ދަ ށުން އުފެދި ފައިވާ ޖުޑީ ޝަލް ސަރވި ސް
ކޮމިޝަނުން ބަލާބުލު މުން ޤާނޫނު އަސާސީ އަ ށް ޢަމަލު ކުރަން ފެށުނު އިރު ތިބި ފަނޑިޔާރު ންގެ
ތެ ރެއިން ފަނޑިޔާރެ އް ގެ ކިބައިގައި ޤާނޫނުއަ ސާސީގެ 149 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފަ އިވާ
ޝަރު ޠުތަ އް ފުރި ހަ މަވާކަމަށް ކޮމިޝަނުން ކަނޑަ އަޅައިފިނަ މަ، ކޮމިޝަނުން އެމީހަ ކު
ފަނޑިޔާރު ކަމަށް ޢަ އްޔަންކުރަންވާނީ 285 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ވަ ކި
މުއްދަ ތެއް ކަނޑައެޅުމަކާ ނުލައިކަން 285 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ޞަރީޙަ ނައްޞުން އެނގެއެ ވެ.
އަދި ހަމަ އެހެން މެ، 285 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފަ ނޑިޔާރުކަމުގެ މަޤާ މަ ށް މީހަ ކު ޢައް ޔަން
ކުރާއިރު ވަކި މު އްދަ ތެއް ކަނޑައަޅައި ޢަ އްޔަންކުރު މަކީ ޤާނޫނުއަ ސާސީގެ 285 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)
ގެ ޞަރީޙަ ނައްސުގައި ކަނޑައެޅި ބަޔާންވެފައިވާގޮތާ މުޅިން ޚިލާފަށް ކުރެވޭކަ މެއްކަ މުގައި ނޫނީ
ނުވާނެކަންވެސް އެމާ އްދާގެ (ރ) އަ ށް ބެލުމުން ސަލާމަތްބު އްދި ހުރި ކޮ ންމެ މީހަކަށް މެ ރަނގަޅަ ށް
އެނގެން އޮންނަ ޙަޤީ ޤަ ތެއްކަން ސާ ފުކޮށް އެނގެ އެވެ.
11. ޤާނޫނު އަ ސާ ސީ ގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކޮންމެ ރަ އް ޔިތަ ކުމެ އެމީ ހަ ކު
އިޚް ތިޔާރު ކުރާ ވަޒީފާ އެ އް އަދާކު ރު މުގެ ނުވަތަ އެ މަ ސައްކަ ތެއް ކު ރުމުގެ ޙަ އްޤު ލިބިގެންވާކަމަށް
ކަނޑައެޅި ބަޔާންވެފައިވާއިރު މި މާއްދާ ހިމެ ނި ފައިވަނީ ޤާނޫނު އަ ސާސީގެ "އަ ސާސީ ޙައް ޤު ތަކާ
" 270 "
މިނިވަންކަމުގެ ބާބު ގައި ކަމަށްވާއިރު، ޤާނޫނު އަސާސީ ގެ ވަނަ މާއްދާގައި މިޤާނޫނު

11
އަ ސާ ސީއަ ށް ޢަމަލު ކު ރަން ފެށުމާއެކު މިޤާނޫނު އަ ސާ ސީ އާ ތަޢާރު ޟުވުމުގެ ސަ ބަބުން ޤާނޫނެ އް
އުވިގެންދިޔަ ކަމުގައި ވި ޔަސް މިޤާނޫނުއަ ސާސީ ގައި އެހެންގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައި ނުވާހާހިނދަކު،
މިޤާނޫ ނުއަ ސާސީ އަށް ޢަ މަލުކުރަން ފެށުމުގެކުރި ން އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ލިބިފައިވާ ޙަ އް ޤެއް ބާ ޠި ލެ އް
ނުވާނެކަމަށް ކަ ނޑަ އެޅި ބަޔާންވެފައިވުމު ން ޤާނޫނުއަ ސާސީގެ 149 ވަނަ މާއްދާގަ އި
ބަޔާންކުރެވި ފައިވާ ޝަ ރުޠުތަކާއި ތަޢާރުޟުނުވާގޮތަށް ކޮމިޝަނުން އެކުލަވާލާފައިވާ މި ބުނެވުނު
މިންގަނޑަ ށް ފެތޭ ހު ރިހާ ފަ ނޑިޔާރުން އެމީ ހުންގެ އެ މަޤާމުތަކުގައި ދެމިތިބެ ވުމަކީ އެމީހުންނަ ށް
ޤާނޫނު އަ ސާސީ ގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިންނާއި 270 ވަނަ މާއްދާއިން ކަ ށަވަރުކޮށްދީ ފަ އިވާ
ޙައް ޤެއްކަން ވެސް އެނގެ އެވެ.
12. ޤާނޫނު އަސާ ސީގެ 285 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި "މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާގޮ ތު ގެ
މަތިން ބަލާބެލުމުގަ އި ފަނޑިޔާރެ އްގެ މަޤާމުގައި ހު ރި މީ ހެ އްގެ ކިބަ އިގައި މިޤާނޫނު އަ ސާ ސީ ގެ
149 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތަ އް ފުރި ހަމަވާކަމަށް ކަނޑައަ ޅައިފިނަ މަ، އެމީހަ ކު
"
މިޤާނޫނު އަސާސީގެ ދަ ށުން ފަނޑިޔާރުކަމަށް ޢަ އްޔަންކުރަންވާނެ އެވެ. މިގޮތަށް ބަޔާންވެފައިވު މު ން
ޤާނޫނު އަ ސާސީ އަށް ޢަ މަލުކުރަން ފެ ށުނުއިރު ތިބި ފަނޑިޔާރު ންގެ ކިބައިގަ އި 285 ވަނަ މާއްދާގެ
ދަށުން ފަނޑިޔާރު ކަމުގެ ޝަ ރުޠު ހަމަވޭތޯ ބަލާބެލުމުގައި ޤާ ނޫނުއަސާ ސީ ގެ 149 ވަނަ މާއްދާގަ އި
ކަނޑައަޅަ އި ބަޔާންކޮށްފަ އިވާ ޝަރުޠުތައް ނޫން އެހެން ޝަ ރުޠުތަކަކަށް ބަލަންޖެހޭކަމު ގެ އެއްވެ ސް
ތަޞަ އްވުރެ އް ނެތްކަން 285 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަށް ބެ ލުމުން ސާފުކޮށް އެނގެން އޮތު މު ން
285 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފަނޑިޔާރުންގެ ޝަރުޠު ހަމަވޭތޯ ކޮ މިޝަނުން ބަލާ ބެލުމު ގަ އި
ފަނޑިޔާރު ންނާބެހޭ ޤާނޫނެއް ނުވަތަ އެނޫން ޤާނޫނެއް ނަމަ ވެސް ވުޖޫދު ވެއްޖެތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ
ބެލުމުގެ އެއްވެސް ޖާގަ އެއް ދީފަ އިނުވާކަން 285 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފަ އިވާ
"މިޤާނޫނު އަ ސާސީގެ 149 ވަނަ މާއްދާގަ އި ބަޔާންކޮ ށްފައިވާ ޝަރު ޠުތަ އް ފުރިހަމަވާކަމަ ށް
"
ކަނޑައަޅައި ފިނަމަ މި ޢިބާރާތުންވެ ސް ރަނގަޅަށް އެނގެން އޮންނަކަން ފާހަގަކުރެ ވެއެ ވެ.
13. އި ސްވެ މިބަޔާންކުރެވުނު ޤާނޫނީ އަ ސާ ސުތަކުގެ މައްޗަށް ރަނގަޅަށް ވި ސްނައި
ބެ ލުމުން ޤާނޫނުއަ ސާސީގެ 285 ވަނަ މާއްދާގެ ދަ ށުން، ޤާނޫނު އަސާ ސީއަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުނުއި ރު
ތިބި ފަ ނޑިޔާރުން ފަ ނޑިޔާރު ކަ މުގެ މަޤާމަ ށް ޢައްޔަންކު ރުމަ ށް ކޮމިޝަނުން މިހާރު ފާސްކޮށްފައިވާ

12
މިންގަނޑަކީ، ޤާނޫނު އަސާ ސީ އާ އެއްވެ ސް ގޮތަކަ ށް ޚިލާފުވާގޮ ތަށް އެކުލަވާލާފައިވާ
މިންގަނޑެ އްކަމަށް ބުނުމުގެ އެއްވެ ސް މިންވަރެ އްގެ ޖާގަ އެއް އޮތް މިންގަ ނޑެއް ނޫ ންކަމާއި، އަ ދި
މި މިންގަނޑަކީ ޤާނޫނުއަ ސާސީ ގަ އި މިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ބަޔާންވެ ފައިވާ ހު ރިހާ މާ އްދާތަކަށާއި
ބައިނަލް އަޤްވާމީ މުއާހަދާތަކުގައި ކަނޑައެޅި ބަޔާންވެފަ އިވާ އިންސާ ނީ ޙަ އްޤުތަކާއި އިސްލާމީ
ޝަރީޢަތުގެ މަތި ވެރި ހަމަ ތަކުގެ މައްޗަށް ފުރިހަ މަ އަށް ރިޢާޔަތް ކު ރުމަށްފަހު އެކުލަވާލެވިފަ އިވާ
މިންގަނޑެ އްކަމަށް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮ މިޝަނުން ޤަބޫލުކުރަމެވެ.